

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ DĘBIE

z dnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465^[1]) oraz art. 4¹ ust. 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) **Rada Miejska w Nowej Dębie, uchwala co następuje:**

- § 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nowa Dęba.
- § 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Sportu, Zdrowia, Spraw Statutowych i Społecznych.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

^[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025 - 2028

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.

PROGRAMY KRAJOWE: Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAM WOJEWÓDZKI: Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2030.

PROGRAMY GMINNE:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Nowa Dęba na lata 2024-2028
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Dęba na lata 2021-2027

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Alkohol jest jednym z najczęstszych problemów społecznych w naszym kraju, jak również w gminie Nowa Dęba, zajmuje on wysoką pozycję wśród występujących problemów.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz w zakresie minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi. Wyznacza obszary, w których gmina Nowa Dęba zamierza podejmować działania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w Narodowym Programie Zdrowia. Realizacja Programu zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Potrzeba współdziałania jest niezbędna zwłaszcza w obszarze ograniczania dostępności do alkoholu i narkotyków. Współpraca państwa i samorządu powinna być ukierunkowana na tworzenie takiego systemu unormowań prawnych, który rzeczywiście tą dostępność ograniczy, nie tylko zminimalizuje skutki alkoholizmu lub zażywania narkotyków, ale przede wszystkim będzie zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami, podejmowaniu działań polegających na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Uzależnienia powodują choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań.

Program ma również na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Alkohol to substancja, do której dostęp dla uczniów, w porównaniu do narkotyków czy dopalaczy, jest zdecydowanie łatwiejszy. Jego spożywanie jest też powszechnie tolerowane, traktowane, jako element tradycji czy kultury, a wręcz nieodłączny element wielu życiowych wydarzeń — niestety często osoby dorosłe nie widzą problemu w tym, że akceptują włączanie ten „zwyczaj” osób niepełnoletnich. W związku z tym warto organizować kampanie informacyjne czy specjalne wydarzenia o charakterze profilaktycznym, prowadzone przez specjalistów, skierowane do ogółu mieszkańców, podczas których będą mieli oni okazję zapoznać się ze specyfiką problemów i sposobami ich przeciwdziałania. Jeśli uczniowie nie otrzymują informacji od osób dorosłych, że tego typu zachowania nie powinny być akceptowane, mogą zacząć z biegiem czasu włączać je, mniej lub bardziej świadomie, w repertuar własnych zachowań.

Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie Nowa Dęba, w oparciu o posiadane zasoby.

Narkotyki są jedną z najgroźniejszych używek, z jaką młodzi ludzie mogą mieć kontakt. Narkotyki to nie tylko substancje nielegalne, do których dostęp jest utrudniony a posiadanie nielegalne, ale też wiele leków i substancji, które można kupić w wielu sklepach. Problem związany z narkotykami może rozpoczynać się w szkole średniej, a nawet w podstawówkach.

Od kilku lat mamy w Polsce do czynienia z bumem sprzedaży i używania narkotyków. Powszechną zdaje się być moda na narkotyki, wręcz rodzi się wśród młodzieży styl życia z narkotykiem w kieszeni. To zjawisko obserwowane jest szczególnie wśród młodzieży szkolnej. Obserwuje się, że wiek inicjacji narkomańskiej ma tendencję do obniżania się. Coraz częściej pojawiają się osoby uzależnione od różnego rodzaju środków z obszaru szkoły podstawowej. Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. Należy więc podjąć walkę z tym problemem, a zwłaszcza w obecnej sytuacji, kiedy tak łatwo każde z dzieci może popaść w nałóg. To z kolei może doprowadzić do negatywnych, często nieodwracalnych skutków zdrowotnych i społecznych w życiu młodego człowieka. Skutki te stanowią największe niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia uzależnionego. W niektórych przypadkach by móc rozpocząć leczenie, wymagane jest odtrucie organizmu. Ponieważ efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie, a więc także i w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji szkód oraz programów rehabilitacyjnych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Źródłem finansowania zadań Programu zgodnie z ustawą, są środki finansowe z budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Realizatorem Programu będzie Referat Spraw Komunalnych Urzędu Miasta i Gminy Nowa Dęba we współpracy z instytucjami: Policją, Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Samorządowym Ośrodkiem Kultury, Samorządowym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Biurem Obsługi Jednostek Samorządowych oraz placówkami oświatowymi.

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. "małpek". Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

1. 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Środki, o których mowa w art. 9³ ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

II. DIAGNOZA PROBLEMU

W gminie Nowa Dęba przeprowadzono diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych, obejmującej lata 2024-2028. Z jej pełną wersją można zapoznać się w Referacie Spraw Komunalnych Urzędu Miasta i Gminy Nowa.

1. Problemy społeczne wśród dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców nie przybiera dużych rozmiarów.

Badanie dotyczące spożycia alkoholu wśród grupy 100 osób dorosłych zamieszkujących Gminę Nowa Dęba wskazuje, że większość mieszkańców spożywa alkohol sporadycznie, z czego 40% robi to tylko kilka razy w roku, a 27% w ogóle nie pije.

Na podstawie wyników ankiety dotyczącej **problemu nikotynowego**, większość respondentów (86%) zadeklarowała, że nigdy nie sięga po papierosy. Niewielka liczba osób (8%) przyznała się do codziennego palenia, a tylko 2% pali kilka razy w tygodniu.

Wyniki diagnozy wskazują na wysoką świadomość negatywnych skutków zdrowotnych palenia wśród badanej grupy, co może wpływać na ich postawy i nawyki związane z paleniem.

W badaniu dotyczącym **używania substancji psychoaktywnych** wskazano, że 94% mieszkańców nigdy ich nie zażyło, a jedynie 6% (3 osoby) miało z nimi jakiekolwiek doświadczenie. Głównym powodem jej użycia była chęć lepszej zabawy (67%). 2% ankietowanych uważało, że narkotyki są całkowicie niedostępne. Ankietowani w przeważającej większości (86%) nie zgadzali się, że odpowiednie korzystanie z narkotyków sprawia, że są one bezpieczne, a 71% uważało, że sporadyczne stosowanie może prowadzić do uzależnienia.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy z **przemocą** spotkało się 6% respondentów (3 osoby). Działania przemocowe były skierowane głównie w stronę dzieci oraz partnera.

Istnieje duża świadomość problemu przemocy domowej, z obawami dotyczącymi reakcji służb i potencjalnych konsekwencji dla ofiar. Ankietowani wyrażali ogólną troskę o te kwestie, co wskazuje na potrzebę dalszych działań edukacyjnych i prewencyjnych.

W kwestii **uzależnień behawioralnych**, większość osób dorosłych spędza znaczną ilość czasu korzystając codziennie z komputera, telefonu lub Internetu. Najwięcej osób (35%) poświęca na to od 1 do 3 godzin dziennie, a 31% spędza od 3 do 6 godzin. Zaledwie 4% respondentów przyznaje, że korzysta z urządzeń elektronicznych przez ponad 10 godzin dziennie, co wskazuje na umiarkowany poziom zaangażowania w korzystanie z technologii.

Większość respondentów (58%) wie, jak znaleźć informacje kontaktowe do organizacji oferujących wsparcie w razie problemów, jednak nie mają ich na co dzień pod ręką. Tylko 6% osób przyznało, że zna te informacje bardzo dobrze i wie, gdzie szukać pomocy w każdej chwili, podczas gdy 20% nie wie, gdzie szukać wsparcia w sytuacjach kryzysowych. **Sugeruje to potrzebę zwiększenia dostępności i promocji informacji o dostępnych formach pomocy.**

2. Problemy społeczne wśród uczniów

Badania ankietowe wśród 253 uczniów wykazały, że 71% uczniów nie zna pojęcia "**uzależnienia behawioralne**", co wskazuje na potrzebę edukacji w tym zakresie, ponieważ jedynie 29% osób potwierdziło znajomość tego terminu. Co więcej, znaczna część uczestników badania spędza w wirtualnym świecie 1-3 godziny dziennie (43%) lub nawet 3-6 godzin dziennie (36%), co może sugerować ryzyko rozwoju uzależnień behawioralnych. Tylko 1% ankietowanych zadeklarowało, że nie korzysta codziennie z Internetu czy gier.

39% uczniów potwierdziło, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, natomiast 32% uważa, że nie, a 29% nie miało na ten temat wiedzy. Spośród ankietowanych 31% przyznało się do próbowania alkoholu, a większość z nich (69%) wskazała, że nigdy nie piła. **Najczęściej pierwsze spożycie alkoholu miało miejsce między 14. a 16. rokiem życia (41%)** lub po ukończeniu 17 lat (43%). Aż 81% osób, które spożywały alkohol, przyznało, że ich rodzice byli tego świadomi, z czego 41% rodziców nie zareagowało na ten fakt. 33% ankietowanych uważa, że zdobycie alkoholu w ich okolicy byłoby łatwe.

Zaledwie 3% ankietowanych przyznało, że miało okazję spróbować narkotyków lub dopalaczy, podczas gdy 97% nigdy tego nie zrobiło. Spośród osób, które próbowały tych substancji, najwięcej (46%) zaczęło w bardzo młodym wieku, od 8 do 10 lat. Wśród wymienianych substancji najczęściej pojawiała się marihuana, a także amfetamina. Pierwsze doświadczenia z narkotykami miały miejsce głównie w towarzystwie znajomych, np. na podwórku (33%) lub podczas imprez towarzyskich (44%). Ankietowani często pozyskiwali narkotyki od znajomych lub brali je bez zgody rodziców z domu. Główne motywy sięgania po narkotyki to ciekawość (56%), chęć dobrej zabawy (33%) oraz relaksacja (33%). Większość osób, które próbowały narkotyków, uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu (78%).

37% uczniów zadeklarowało regularne sięganie do palenia papierosów i e-papierosów. Wiek pierwszego doświadczenia z paleniem pokazuje, że 54% osób zaczęło między 11 a 13 rokiem życia, a 23% między 14 a 16 rokiem życia. Wyniki te podkreślają potrzebę skutecznych programów edukacyjnych skierowanych do młodzieży, aby zwiększyć świadomość zdrowotnych skutków palenia już od wczesnego wieku.

W kontekście świadomości rodziców, tylko 20% uczniów stwierdziło, że ich rodzice są świadomi, że palą papierosy lub e-papierosy. To niski odsetek, który wskazuje na istotną lukę w komunikacji między rodzicami a dziećmi na temat tego problemu zdrowotnego. Jest to ważne, aby rodzice byli bardziej zaangażowani w edukację swoich dzieci na temat zdrowotnych skutków palenia i aby wspólnie podejmowali działania zapobiegawcze.

Najczęściej wskazywaną formą przemocy wśród badanych uczniów było: grożenie, zastraszanie, przezywanie, upokarzanie, wyśmiewanie, zawstydzanie itp., które wskazało 76% uczniów. Na drugim miejscu znalazło się bicie, spoliczkowanie, kopanie, szarpanie, duszenie, popychanie itp., co zgłosiło 43% uczniów.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy 17% uczniów (42 osoby) przyznało, że zachowywało się agresywnie wobec innych, natomiast 83% (211 osób) odpowiedziało, że nie miało takich sytuacji.

Spośród osób, które odpowiedziały na pytanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa w szkole, 80% czuje się bezpiecznie, natomiast 20% nie czuje się bezpiecznie.

Według uczniów sytuacje, które mogą wyzwać zachowania przemocowe wśród młodzieży, to przede wszystkim alkohol (71%), choroby psychiczne (65%) oraz narkotyki (69%). Te trzy czynniki są najczęściej wskazywane jako potencjalne wyzwalacze przemocy.

3. Problemy społeczne z perspektywy sprzedawców

Na podstawie przeprowadzonego badania na terenie gminy Nowa Dęba wśród grupy 30 sprzedawców można wyciągnąć kilka istotnych wniosków dotyczących spożycia alkoholu oraz praktyk związanych z jego sprzedażą. Sprzedawcy napojów alkoholowych, wykazali zróżnicowane opinie na temat problemu alkoholizmu w swojej gminie. Około 27% z nich uważa, że problem jest niewielki, jednak 36% oceniło go jako duży lub bardzo duży, **co wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania oraz działań profilaktycznych w tej dziedzinie.**

W kontekście praktyk związanych z alkoholem w punktach sprzedaży, wyniki wskazują na stosunkowo rzadkie występowanie sytuacji, takich jak próby zakupu przez osoby niepełnoletnie lub nietrzeźwe. Na przykład próby zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe zdarzały się często w 14% przypadków, natomiast spożywanie alkoholu na terenie sklepu lub w jego pobliżu odnotowano sporadycznie, **co sugeruje skuteczność kontroli wiekowej i przestrzegania przepisów przez sprzedawców.**

Informacje dotyczące szkodliwości alkoholu oraz zakazów sprzedaży osobom nietrzeźwym i poniżej 18 roku życia są powszechnie dostępne w badanych punktach sprzedaży. Aż 87% sprzedawców potwierdziło obecność informacji o zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym, a 93% wskazało na informacje dotyczące zakazu sprzedaży osobom niepełnoletnim, co świadczy o wysokiej świadomości prawnej i trosce o przestrzeganie regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu.

Wyniki badania pokazały zarówno pozytywne praktyki, jak i obszary wymagające poprawy w zakresie kontroli spożycia alkoholu oraz edukacji dotyczącej odpowiedzialnej sprzedaży. Dalsze działania w zakresie monitorowania, edukacji i wdrażania przepisów prawnych mogą przyczynić się do poprawy sytuacji społecznej i zdrowotnej związanej z alkoholem.

III. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Cele pośrednie to:

- ograniczenie tempa wzrostu aktualnie istniejących problemów alkoholowych i zapobieganie powstawaniu nowych,
- zwiększenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy,

- zwiększenie zasobów ludzkich niezbędnych do udzielania pomocy osobom i grupom społecznym w obszarze przemocy i alkoholizmu.

IV. ZADANIA POMOCNICZE

Dodatkowymi zadaniami mającymi ogromne znaczenie dla ograniczenia szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania i nadużywania alkoholu, które są możliwe do osiągnięcia poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, są:

- zmniejszenie szkód spowodowanych piciem alkoholu, ograniczenie dostępności do alkoholu na terenie gminy poprzez kontrole placówek sprzedaży napojów alkoholowych,
- edukacja publiczna w zakresie: informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu i promocji zdrowego stylu życia, - podjęcie działań zmierzających do zmiany obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych i innych używek,
- propagowanie trzeźwości i pełnej świadomości we wszystkich dziedzinach życia,
- przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy, podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców i innych osób zajmujących się zawodowo dziećmi i młodzieżą,
- informowanie społeczności lokalnej o możliwościach korzystania z pomocy w instytucjach do tego powołanych,
- możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych,
- wzrost aktywności społecznej wśród mieszkańców Gminy Nowa Dęba,
- rozwój oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców Gminy,
- rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą,
- brak akceptacji dorosłej części społeczeństwa w stosunku do spożywania alkoholu przez osoby nieletnie.

V. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji Programu obejmuje:

- 1) Do 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy, burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który przedkłada Radzie Gminy;
- 2) składanie sprawozdania Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminach określonych w ustawie;
- 3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Burmistrza i rady gminy;
- 4) bieżąca analiza wydatków na realizację Programu w ciągu roku budżetowego

VI. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Komisja jest powoływana przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Dęba.

1. Komisja współtworzy i bierze udział w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Komisja wykonuje zadania zawarte w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Do zadań Komisji należy:

- 1) współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi, z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- 2) występowanie z wnioskami w sprawach dotyczących wprowadzenia zakazu sprzedaży napojów alkoholowych,
- 3) zlecanie przeprowadzenia wywiadów środowiskowych i rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz zapewnienie pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej rodzinom z problemem alkoholowym,

- 4) przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym w celu nakłonienia ich do zmiany trybu życia, podjęcia terapii, leczenia, rehabilitacji i reintegracji,
- 5) kierowanie na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu, powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy lub systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny,
- 6) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 7) udzielanie pomocy kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu na podstawie orzeczenia sądowego,
- 8) inicjowanie kontroli obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Nowa Dęba,
- 9) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. W skład Komisji wchodzi:

- 1) przewodniczący;
- 2) zastępca przewodniczącego;
- 3) sekretarz;
- 4) członkowie.

4. Wynagrodzenie za pracę członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa się następująco:

- 1) przewodniczący Komisji - 270 zł brutto za jedno posiedzenie Komisji,
- 2) sekretarz Komisji - 230 zł brutto za jedno posiedzenie Komisji,
- 3) pozostali członkowie Komisji - 200 zł brutto za jedno posiedzenie Komisji.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności członków Komisji obecnych na posiedzeniu w danym dniu.

VI. DZIAŁANIA I PODZIAŁ ŚRODKÓW GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025-2028

Lp.	Kierunek działań do realizacji	Nazwa zadania	Metody i sposoby realizacji
I.	Zwiększenie dostępności pomocy rehabilitacyjnej i terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez podnoszenie kwalifikacji w zakresie leczenia, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień od innych środków psychoaktywnych.	- Dofinansowanie dla osoby wytypowanej przez Nowodębski Klub Abstynenta lub inną instytucję zajmującą się przeciwdziałaniem uzależnieniom. - Dofinansowanie kształcenia pracowników leczenia odwykowego i innych terapeutów uzależnień.
		2. W ramach leczenia, rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków zgodnie z założeniami NPZ dofinansowanie do kosztów podróży związanych z przejazdem na odbywaną terapię uzależnień w zamiejscowych ośrodkach terapeutycznych, szkolenia.	- Dofinansowanie dla osób odbywających terapię, leczenie lub szkolenia.

		3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ. Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych; Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ.	- Prowadzenie rozmów motywacyjnych przez Komisję z osobami zgłoszonymi do Komisji.
		4. Edukacja zdrowotna o której mowa w NPZ poprzez zakup ulotek, broszur i poradników, związanych z problemem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.	- Zakup pakietów materiałów.
II.	Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe oraz uzależnień behawioralnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Prowadzenie punktów wsparcia, świadczących pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnionych behawioralnym a także dotkniętych przemocą w rodzinie i ich rodzin w ramach redukcji szkód o której mowa w NPZ.	- Dofinansowanie dla specjalisty prowadzącego terapię i psychoterapię dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie.
		2. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- Wspólne posiedzenia grup roboczych oraz przekazywanie dokumentacji związanej z procedurą Niebieskiej Karty
		3. Wspieranie działań i programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.	- Programy pomocowe dla rodzin z problemami uzależnień i przemocą w rodzinie.

		4. Organizacja i finansowanie zajęć mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, społecznych oraz przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez przemocy i alkoholu.	- Zajęcia dla rodziców.
		5. Zakup ulotek związanych z problemem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	- Pakiety materiałów.
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym organizacja zajęć pozalekcyjnych oraz wypoczynku, zajęć sportowych, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	1. Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, wspieranie lokalnych projektów profilaktycznych o charakterze kultury np. muzycznej, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	- Organizacja imprez charytatywnych, kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych.
		2. Prowadzenie na terenie szkół podstawowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.	
		3. Organizacja i finansowanie imprez sportowo-kulturalnych ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu i narkotyków organizowanych przez różne podmioty, instytucje i placówki oraz Gminę, poprzez realizację profilaktyki uniwersalnej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.	
		4. W ramach profilaktyki uniwersalnej, określonej w Narodowym Programie Zdrowia: realizacja programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, programów, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykowanych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój, poprzez: wdrażanie i finansowanie programów profilaktycznych	Organizacja zajęć pozalekcyjnych przez: - Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Dęba; - Biuro Obsługi Jednostek Samorządowych, - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

		z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla uczniów i rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych gminy (BOJS, MGOPS) w ramach szkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.	
		5. W ramach profilaktyki uniwersalnej promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez wspieranie organizacji sportowych oraz finansowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozaszkolnych, także w placówkach oświatowych i jednostkach organizacyjnych gminy (SOSiR) realizujących programy profilaktyczne z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.	- Profilaktyczne imprezy i zajęcia sportowe (edukacja sportowa). - Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych przez: - Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Dęba; - Samorządowy Ośrodek Sportu i Rekreacji.
		6. Projektowanie i rozwój oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej (np. boiska, stadiony, sale gimnastyczne, miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku, place zabaw) na terenie gminy w myśl realizacji hasła „Przez sport do trzeźwości”. Zakup sprzętu sportowego i wyposażenia hal i boisk sportowych, zakup sprzętu i wyposażenia dla pracowni, szkół, klubów, m. in. w ramach tworzenia warunków do spędzania czasu wolnego oraz zakup nagród na organizowane konkursy, zawody i turnieje.	- Zakup sprzętu sportowego. - Zakup urządzeń, w tym zabawowych na place zabaw i remonty. - Zakup nagród na organizowane konkursy, zawody i turnieje. - Zakup urządzeń i sprzętu.
		7. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez rozwijanie zainteresowań i talentów, poprawę sprawności fizycznej, rozwój umiejętności interpersonalnych, kształtowanie właściwych postaw społecznych.	- Profilaktyczne imprezy i zajęcia sportowe (edukacja sportowa, zawody, konkursy, turnieje), - Rozwijanie zdrowych sposobów aktywności intelektualnej i ruchowej, zajęć: ogólnorozwojowych, edukacyjnych, artystycznych, sportowych, kulturalnych i turystycznych – Konkurs ofert

		8. Tworzenie dodatkowych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych.	1. Organizacja czasu wolnego, rozwijanie zdrowych sposobów aktywności: sportowej, ruchowej, intelektualnej, zajęć: artystycznych, kulturowych, edukacyjnych, sportowych, turystycznych itp.; dofinansowania do zorganizowanych wyjazdów krajowych, dla dzieci, młodzieży i dorosłych. 2. „Profilaktyka uzależnień z muzyką w tle” - Konkurs ofert.
		9. Organizowanie, w ramach wypoczynku kolonii, półkolonii i wyjazdów z programem o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym dla osób szczególnie narażonych na działania czynników ryzyka oraz niepełnosprawnych.	1. Organizacja czasu wolnego, zajęć i wypoczynku oraz dopłaty do zorganizowanych wyjazdów w okresie zimowym i letnim w tym realizowanych przez jednostki organizacyjne gminy (BOJS, SOSiR) . 2. Konkurs obejmujący organizację profilaktycznych obozów i kolonii letnich: •Poza miejscem zamieszkania (min. 7 dni wypoczynku), •W miejscu zamieszkania (półkolonia), min. 10 dni zorganizowanych zajęć – konkurs ofert.
		10. W ramach profilaktyki selektywnej o której mowa w NPZ realizacja podstawowej nauki pływania, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i zagrożonych patologiami.	- Dofinansowanie nauki pływania dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Nowa Dęba. - Transport dzieci i młodzieży na krytą pływalnię.
		11. Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.	Programy profilaktyczne i spektakle.

		12. Edukacja zdrowotna o której mowa w NPZ poprzez ochronę zdrowia i promocję zdrowego stylu życia.	1. Zwiększenie świadomości prozdrowotnej mieszkańców Gminy Nowa Dęba.
		13. W ramach lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu zakup urządzeń do monitoringu.	1. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i dewastacji mienia w miejscach szczególnie zagrożonych spożywaniem alkoholu i używaniem innych środków psychoaktywnych.
		14. Prowadzenie edukacji społecznej na temat nadużywania substancji psychoaktywnych, zjawiska przemocy, przemocy w rodzinie. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej i psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.	- Zakup materiałów edukacyjnych, promocyjnych, organizacja szkoleń, spektakli profilaktycznych, organizacja zajęć edukacyjno - profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i rodzin dotkniętych przemocą. Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej dla dzieci z grup ryzyka, w szczególności dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą, w formie zajęć pozalekcyjnych.
		15. Dofinansowanie inicjatyw lokalnych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym organizowane przez samorządowe jednostki kultury w tym: Samorządowy Ośrodek Kultury.	Dotacje
		16. W ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych.	- Autorskie programy profilaktyczne.
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomani i uzależnień behawioralnych.	1. Udzielenie wsparcia środowiskom abstynenckim (osobom uzależnionym i współuzależnionym) z terenu Gminy Nowa Dęba. Prowadzenie terapii/psychoterapii dla osób uzależnionych. Zadanie będzie realizowane w ramach redukcji szkód i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, o których mowa w NPZ.	-Działalność klubu abstynenta zajmującego się: -organizacją działań skierowanych do osób uzależnionych i działań wspierających dla abstynentów. organizacją spotkań integracyjno-edukacyjnych propagujących ideę trzeźwości nie tylko w środowisku grupowym, ale i

			poza nim, dla osób odbywających terapię odwykową. - organizacją terapii/psychoterapii grupowej dla współuzależnionych (zajęcia cykliczne) – Konkurs ofert
		2. Podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez udział w zgodnie z założeniami Edukacji kadr opisanych w NPZ. Pokrywanie kosztów szkoleń, podróży służbowych i wynagrodzeń członków Komisji związanych z pełnieniem funkcji członka Komisji, ze środków przeznaczonych na realizację programu.	- Udział w posiedzeniach Komisji, opiniowanie wniosków na sprzedaż alkoholu, przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol.
		3. Zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych, tablic informacyjnych, pomocy, w tym również literatury fachowej oraz czasopism przekazywanych osobom, instytucjom, organizacjom, placówkom oświatowym prowadzącym działania z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy w ramach edukacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	- Przekazane materiały edukacyjne.
		4. Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmującej problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ.	- Sporządzenie diagnozy.
V.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych o której mowa w NPZ, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy.	- Kontrole punktów sprzedaży.
		2. Organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	- Szkolenia dla sprzedawców.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. Art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizacja zadań, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Z uwagi na wprowadzenie nowego sposobu realizacji zadań zawartych w programie polegających na przekazywaniu ich części jednostkom organizacyjnym gminy, niezbędne jest opracowanie nowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028, który będzie określał metody i sposoby jego realizacji.

Wnoszę o podjęcie uchwały zgodnie z treścią projektu.

Sporządziła: Katarzyna Rodzeń

Burmistrz

Wiesław Ordon